

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlét sora 20 kr.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői Iroda

kiadóhivatal:

CIRNER és LINGNER
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések ber-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Szónok és államférfi.

(L. I.) A felirati vitát, mely nem is annyira a felirat érdemleges tartalma körül forgott, mint inkább a megfogalmazása miatt elkeseredett ellenzék választási panasza foglalta magában, a miniszterelnök erélyes beszéde zárta be, mely sok tévedést felderített, sok ellenzéki érvet sántára bénított. Ez alkalommal mondotta el azon csiklandós hivatkozását, melyet napokon keresztül pro és contra tárgyaltak napilapjaink. Azt mondta, hogy Plátó szerint szónokokra nem kell bízni a közügyek vezetését. Sokat irtak ezen hivatkozás találó és nem találó voltáról; egyesek az előkelő ellenzéki szónokok végítéletét kárörvendve olvasták ki belőle; mások ellenben a hivatkozástól, alaposág tekintetében, minden értéket megtagadtak. A vélemény-formálás közönséges, könnyű, sőt néha könnyelmű s így efemer értékű módjai helyett magának Plátó korának ismeretéből igyekszünk amaz érdekes nyilatkozat értelméhez férközni.

A szónoklat célja, hogy a hallgatóságot az előadott dolog helyes vagy szükséges voltáról meggyőzze s annak elfogadására bírja; vagy a megozafolt tétel alaptalan, hiányos és káros voltát

belátassa, s a megadott felvilágosítás után a javaslat elvetését ajánlja. Legerősebb eszköze mindig az erős meggyőződés, mert ebben lehet megtalálni a legalkalmasabb hangot és szavakat mások megnyerésére. A beszéd külső formái az előadás érthetőségéből önkénytelen fakadnak; minél evidensebb az előadott igazság, minél mélyebb a meggyőződés: annál egyszerűbb és átlátszóbb a szerkezet. S a legművészebb szerkezet is hatástalan lesz, ha az egyéni meggyőződés ereje és melegsége nem ad annak életet. Szép termet, behizelgő és minden érzelmi árnyalat és intenció kifejezésére alkalmas hang, elegáns mozdulatok, az érvek ügyes csoportosítása, az ellentétek elmés feltüntetése és a hallgatók kedélyére való hatás egyéb módjai: mind szónoki eszközök; lelkesedésre, rokon- és ellenszenvre ragadtatják, talán hirtelen cselekvésre is indíthatják a hallgatóságot; de az olyan hallgatóságra, mely akaratát nem a kedélye, hanem belátása útján engedi csak kormányoztatni, mindig csak másodrangú eszközök maradnak.

A politikai szónoklat célja, hogy az állam ügyeinek intézésében valamely módot ajánljon és elfogadhasson. Olyan

államban tehát, hol nem abszolút hatalom, hanem a többség szerzi a törvényt, feltétlenül szükség van arra, hogy valamely törvényjavaslatot a szónokok előterjesszenek s ajánljanak, amennyiben pedig helytelen, megbíráljanak. Alkotmányos állam tehát, legyen görög vagy római, vagy francia köztársaság; legyen az angol vagy magyar királyság; parlamenti szónoklat nélkül el sem képzelhető. Hogy ez nálunk fölösleges volna, hogy az államügyek népképviselői intézésében, akár a régi görög, akár a mai magyar földön nélkülözhető volna: azt a miniszterelnök nem mondhatta. Hiszen éppen akkor, midőn ezt előadta, ő maga is valóságos szónoki dicsőséget aratott s lelkesült előadása magával ragadta legközönyösebb párt-hívét is. Hiszen az előadója is szónoklatban ajánlotta a felirat szövegét elfogadásra. Hiszen a magyar alkotmányos életnek legdicsőségesebb lapjait éppen azok a napok töltik be, melyeken Deák, Andrássy, Tisza, Horváth Boldizsár, Szilágyi, Wekerle, Csáky s a többi nagyok egy-egy szónoklattal győzték meg az országot védett álláspontjuk helyességéről. Hiszen Plátó születését csak néhány esztendővel előzte meg Athén

TÁRCZA.

Két agglegény Sylvester-estéje.

A „Közérdek” számára írta: Molnár Gyula.

A garçon-lakás cserépkályhájában vigan pattogott a tűz, kellemes meleget árasztva szét. Künn éles sivitással nyargalt tova a szél, végigseperve az utcán felhalmozott hóbuczkákat. Benn fázékonyan huzódott a tűz mellé a két jó barát és szótalanul, elgondolkozva ültek a puha zsöllyékben. Gondolatuk el-elkalandozott a múlt emlékei közt, kutatva, keresve, egy-egy érdekes jeleneten hosszasan időzve; megnyugvás volt-e az, mi pillanatonként felvillanyozta arczuk fonyadt vonásait, avagy az elhibázott élet teljes árnya kísértett-e időnkint e két férfunál, kiket igazi tüneményes baráti kapcsolás fűzött össze lassanként oly erősen, oly szilárdul, minő a megszokás?

Az egyik katonás alak volt, hatalmas testalkattal, deresedő fővel, szürkülő bajuszszal: Tattay Ákos cs. és kir. vezér-őrnagy; a másik szelid arczu, vékony, nyurga alak, beesett arczvonásokkal, gyermekkori pajtása: Huszár Kornél, a kir. ítélő-tábla elnöke. Barátságuk még a gimnáziumban kezdődött és erősödött meg és azt a változatos, tarka

évek sokasága nem bírta meggyengíteni. A sors különös kegyeltjei voltak mindketten. Karriert csináltak eléggé gyorsan, pedig előmenetelüknek nem protekció, de a személyes szorgalom és kitartás volt előmozdítója. Az egyik a Terézianumból került ki mint fiatal tüzérhadnagy; jó katona lévén, gyorsan érte el negyvenöt éves korában a vezér-őrnagyságot és vele egy csomó kitüntetést. A másik a jogot végezte Budapesten, a bírósághoz lépett át és csaknem lépést tartva barátja gyors avánsmánjával, érte el azt a szép állást, melyet keveseknek juttat a sors.

Bárha hivatásuk koronként el-eiszakította őket egymástól, sem idő, sem távolság nem képezett akadályt arra, hogy egymást minél gyakrabban föl ne keressék. Majd a sors egy városban hozza össze azokat, akik egymás iránt tanúsított vonzalmukban találták fel azt a boldogságot, melynek lételet talán egyikük sem ismerte.

Mig mások ezen estén ünnepi hangulatban, családias körben zengik dicséretét az elmúlt évrnek avagy ócsárlással illetik az őszinte szívből kívánnak egymásnak az éjféli beálltával, pohárköcsintás mellett boldog új évet: addig ők némán, elgondolkozva meresztek fénytelen szemeiket a lánggal

égő búkkhasábokra, melynek fényéből kiválik egy pillanatra a múlt az ő szeszélyes változataival.

A cseléd lassan lépett be és az asztalra tette a számovárt, melyben forrott a theaviz.

A tábla-elnök eldobta regalitászát és egy ujra gyújtott reá, el nem mulasztván előbb a tábornokot is megkínálni. Sűrű füst szállott lassan fel a szobában, egészen ködbe burkolva a két alakot.

Legelőször a tábla-elnök szólalt meg:

— Megint elmúlt egy év, idősebbek vagyunk ismét. Ugy elgondolkozom. Nem tudom miért, de elfogott a melankhólia Elhibázott életemen tünődtem És eszembe jutott egy pillanat, amikor gyenge voltam, gyenge, mint egy szerelmes ifju, kinek szemeit elvakítja a kéjes láz, a vérnek pezsdülése és amaz ismeretlen érzés, melyen keresztül kell mennie annak, ki igazi boldogságot áhitoz

Felsohajtott és ujra tovább folytatta:

— Neked talán el sem meséltem gyengeségem történetét, melyet magam is alig akartam való gyanánt elfogadni

Megállott, szünetet tartott, miközben barátjára nézett, ki nyájas hangon felelte:

— Csak folytasd, hiszen így nem ismerhetlek egészen Már pedig, ha lel-

városának arany-kora, melyben Perikles minden hivatalos hatáskör nélkül, pusztán szónoklata hatalmával intézte az állam ügyeit. Hiszen a politikai életnek ma is a szónoklat a fő-organuma. Hiszen az csak pusztá trázis, hogy „tettekre és nem szavakra van szükség”; mert a politikai élet csak olyan „tettek” ismer, hogy a politikus valamely konkrét kérdésben elméleti tanulmány vagy gyakorlati tapasztalat alapján a megoldásnak valamely módját az ország színe előtt „szóval” ajánlja. O beszédével cselekszik; szónoklatával győzi meg a többséget; s ennek az erejével kormányoz. A miniszterelnök ezt a szónoklatot pellengérré nem állithatta. Nem is állította.

Az említett hivatkozás csakis a Platókorabeli szónokokra vonatkozhatik; csak azokra, akiről maga Plató is beszél; azokra, akik a szónoklatot mint fő-czélt gyakorolták: a szofistákra. Ezek az emberek azon elvből indultak ki, hogy csak az az igazság, amit valaki igazságnak elfogad, tehát a nevelésnek s az egész tudásnak az a feladata, hogy minél képebb legyen valaki valamely tételt mással elhitetni. Az mellékes volt, hogy az a tétel tárgyilag igaz s erkölcsileg jó, vagy az ellenkező volt-e. Sőt abban igyekeztek leginkább kitűnni, hogy egy ugyanazon tételről két ellenkező állítást elfogadhatóan bizonyítsanak. Ennek a szónoklatnak, bármennyi ügyességet fejt ki benne valaki, erkölcsi alapja nincs, mert hiányzik belőle a meggyőződés ereje; sőt annál veszedelmesebb, minél sikeresebb. Ennek az iránynak volt az eredménye a gondolkodás-módnak erkölcsi lazultsága, melynek tovaterjedését Szokratesz igyekezett

meggátolni. Plató csak ilyen szónokokról beszél, akik a szónoklatot magáért a szónoklatért, az abban való ügyességért, annak a dicsőségeért: nem pedig az igazság szolgálataért művelik. A miniszterelnök is csak ilyen értelemben beszélhetett.

Ha azonban a Platóra való hivatkozása vita tárgyát képezhetette is; annak az igazsága már minden kétségen felül áll, hogy az állam kormányzásában van még fontosabb dolog is: szónoklatnál, ami aztán igazán nélkülözhetetlen; ami nélkül alkotmányos államban soha senki kormánytérfi nem lehet. Ez pedig a király és a többség bizalma. Ha maga az ékesszólás muzsája volna valakinek az ajkáról, talán egekig magasztalók lelkesültségünkben; de ha politikai jellemével az említettem kettős bizalmat ki nem tudta érdemelni: a legfőbb tulajdonság hiányzik belőle az államügyek vezetésére.

A német és magyar polgári jog. A belügyminiszter a német birodalom valamelyik államában polgárjogot elnyerni óhajtó állampolgárokra vonatkozólag a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez: A német birodalmat alkotó szövetséges államok kormányaival a folyó évben az a megállapodás jött létre, hogy valamint azon német állampolgárok részére, kik a magyar állampolgárságot megszerezni óhajtják, a magyar kormány által a magyar államkötelekbe leendő fölvételüket kilátásba helyező nyilatkozat (felvételi ígérvény) ki nem állítatik s ilyen nyilatkozat bemutatása azoktól a német államkötelekből való elbocsátás iránt előzetesen lefolyó eljárás során nem is követelhető; hasonlóképpen azon magyar állampolgárok részére, akik a német állampolgárságot, illetőleg a német birodalom valamelyik államában a polgárjogot elnyerni óhajtják, az ille-

tekes németországi kormányhatóság által az ottani államkötelekbe leendő felvételüket kilátásba helyező nyilatkozat (felvételi ígérvény) szintén nem fog többé kiállítani s ilyen ígérvény bemutatásától az illető magyar állampolgároknak a magyar állam kötelekből való elbocsátása jövőre függővé nem tehető. A fentiekben körülírt ezen megállapodásról czimedet, hivatkozással a magyar állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló 1879. évi L. t.-czikk végrehajtása tárgyában 1880. évi jan. hó 5-én 584. szám alatt kibocsátott utasításnak az államkötelekből való elbocsátásra vonatkozó részét kiegészítőleg, 1892. évi április hó 8-án 23.901. szám alatt kiadott itteni körrendelet 1-ső §-ára, mihez tartás végett azzal a hozzáadással értesitem, hogy Ausztriával, továbbá Szerbiával szemben az eddigi gyakorlat, illetőleg az utóbb idézett körrendelet 1. §-ban foglalt rendelkezés egyelőre érvényben marad.

Egy első siker.

A „P. Corr.” január 6-áról a következőket jelenti Bécsből:

Dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, aki a miniszterelnök kíséretében január 2-án ide utazott, a ma éjjeli vonattal visszatért Budapestre, miután sikerült neki egy állatgyógyászati egyezményre vonatkozólag Ausztriával határozott megállapodásokat létesíteni.

Ez első határozott siker alkalmával, melyet a magyar kormány a kiegyezési tárgyalások körül följegyezhet, legyen szabad azokat a nehézségeket fölemlíteni, melyek a megegyezéssel szemben álltak, és mérlegeljük az előnyöket, melyekkel az egyrészt a magyar mezőgazdaság, másrészt a monarchia másik államának élelméze javára bír.

Ismeretes, mily visszásságok nehezítették meg az állatforgalmat Magyarország és Auszria közt. Elég volt, ha a legkisebb községből eredő állatküldeményben egyetlen gyanus esetet lehetett konstatálni, hogy az állatforgalomból kizárják nem csak az illető

künk egyik felének titkait megismertettük jó barátunkkal, úgy talán egész bátran rám bízhatod lelked másik felének titkát is . . .

— Ne hidd, hogy rideg külsőm alatt — folytatta a tábla-elnök — nem mozdult meg haborigva az a husdarab, melyet az emberi tudomány szívnek nevez . . . Bármennyire el voltam foglalva állásomból kifolyólag a terhes munkákkal a törvényjavaslatok tervezése alkalmából, mégis egyszer megtörtént velem, hogy én, a rideg és minden poétikus érzélem iránt fogékonyság nélküli bíró, egy pillanatban éreztem azt a boldogító érzelmét, melyről a költők köteteket írnak s melyről nekem nem volt alkalmam tapasztalatokat szerezni, pedig jól tudod, hogy voltam fiatal, de tudományos elfoglaltságom és az élet gondjai annyira lefoglalták minden időmet, hogy nőkkal alig érintkezve, tartós ismeretségeket nem köthettem . . . Egy jó módu polgárcsaládnak gyermekét tanítottam, mikor Budapesten a jogot hallgattam . . . A megéltetés iránti munka egész fásulttá tett és ha az irántad való szeretet nem élt volna szívemben, úgy sivár lett volna az, mint egy nagy sivatag, melyet nem ékit zöld lombokkal pompázó kies oázis . . . Az órák adása mellett gyakran összejöttem a háztulajdonos tizen-

hat éves leánykájával. Hogy mi volt neve? arra bajosan emlékszem, talán Irénnek hívták és szép szőke leányka volt, ábrándos kék szemekkel, melyekből gyermekies lelke egész naivsága mosolygott elő . . .

A táboruk mosolyogva hallgatta. — Mosolyogsz; lásd, milyen költői hangulat vesz erőt rajtam még most is, annyi év múltán, jóllehet a paragrafusok embere voltam teljes életemben . . . És hidd el, alig vettem észre jelenlétét, udvariasan köszöntém, valahányszor vele összejöttem az előszobában, a folyosón . . . Ő reám nézett, kedves nyájassággal fogadta üdvözlőmet és ennél többre alig mentünk . . . Ő tudta rólam, ki vagyok, és én tudtam róla, hogy ki ő . . . Egy fel esztendeig tartott eme különös ismeretségünk s én azon vettem észre magamat, hogy valami furesa állapotba jutottam, melyet alig bírok magamnak másképp megmagyarázni, mint hogy a sok tanulás, a túlfeszített munka betege vagyok . . . Legalább azt hittem . . . És a láz vett erőt rajtam, ha a leányka közelében voltam, ki elpirulva mosolygott reám . . . Nem volt nap, — és sok időn keresztül — hogy futólag ne találkoztunk volna egymással . . . Bár a láz gyötört, mégis jól eső melegség töltötte be szívemet annál a

gondolatnál, hogy a leányka — úgy látszik — érdeklődik irántam, mert vár rendszeren jöttömre . . . Egy nap a rendes tanítási órákban kerestem fel a házat, hol a leányka fogadott és arra kért, legyek pár percnyi türelemmel, mert őcsese az apjával együtt legott meg fog érkezni, kis dolguk támadt a városban . . . Addig menjek vele a szalonba . . . Mint valami elbűvölt mentem utána és némán követtem volna talán bármerre is . . . A szalonban leültünk, én hallgattam és ő is hallgatott . . . Nem tudtam, miről beszéljek vele . . . Csak bámultam len-szőke haját — mely hosszú fonatban csüngött alá — és észbódítóan kicsi lábait . . . Végre is ő törte meg a csendet . . . Megkérdezett, szeretem-e a zenét . . . Igenlő feleletemre azt mondta, hogy ő majd játszani fog, minek én nagyon örültem. El kezdett játszani azzal a le nem írható bájjal, mivel a tizenhat éves jól zongorázó leányok játszani szoktak nem műértő kritikus, de egy fiatal ember előtt, kinek tetszeni akarnak . . . Finom ujjai sebesen futottak végig a billentyűkön, engem a zene egészen fölgyújtott, mintha a hideg rázott volna. Fölkeltem, a szőlyszekéből és az „Érard”-zongora melé állva hallgattam, hallgattam egész odaadással, do-

községet, hanem az egész vármegyét, sőt országrészt.

A szállítási tilalmak rendszeresen későn érkeztek, de mindig rosszkor, és számtalan küldemény, mely a tilalom leérkeztekor már átlépte az osztrák határt, visszarendeltetett származási helyére és a mezőgazdák-nak minden jogorvoslat nélkül viselniök kellett a költségeket, kiadásokat és veszteségeket, melyekkel az inkonvenienziák össze voltak kötve.

Ha a bécsi központi állatvásár meg van fertőzve, a magyar állat-kivitel szünetel és a tartományi kapitányok iparkodtak majd mindennap más kerületet a forgalomból kizárni. Meg kell ugyanis jegyezni, hogy habár Ausztriában a belügyminisztérium is a legmagasabb fórum állategészségi ügyekben, a jelzett irányban mégis a koronartományok helytartói független, egészen autonóm hatáskörben intézkednek. És a koronartományoknak ez az autonómia okozta legtöbbszörre a legnagyobb nehézségeket, mert azt semmi körülmények közt sem volt szabad sérteni, vagy megkerülni. A megegyezés e szerint nem az autonómia megsértésén alapul, hanem az egységes eljárás szabályozásán, amely elég arra, hogy kizárja a helyi és külön érdekek előretolódását és megvédje Magyarország kiviteli érdekeit illetéktelen alantas közegek támadásaitól. Az eddigelő rendezetlen forgalmat rendezni fogják és kizárólag állategészségügyi érdekeknek lesz szabad figyelembe jönniök.

E megegyezéssel a magyar mezőgazdaság egy régi óhaja ment teljesedésbe és bizonynyal hálás lesz a földművelésügyi miniszter iránt, hogy érdekei védelmére oly buzgalmat és erélyt fejtett ki és nem engedte magát megindítani a merkantilistáknak újabb időben hallható harsonái által. A földművelésügyi miniszter kötelessége a mezőgazdaság érdekében működni. A kereskedelem és ipar védelme a kereskedelmi miniszter földadata. Aki amattól ezt és ettől amazt várja, nem tudja, mit akar, vagy rejtett érdekeket istápol.

A szabadelvű párt állítólagos lehangoltsgáról, a Darányi által követett irány

bogó szívvel, lüktető halantekkel . . . És néztem őt, néztem, mintha lényével nem tudnék semmikepp betelni . . . Könnyű, fehér batiszt-ruha volt rajta, mely nyaka körül küssé ki volt vágva, úgy, hogy amint mellette álltam, fehér nyakát láthattam elveszni hóhoz hasonló keble hullámosságában, tizenhat éves ifjúsága szépségében . . . E látvány a vért fölpezsdíté ereimben, mintha semmi mást nem látnék, csak szöke, dús haja aranyos fűrtit és hófehér nyaka ésbódító baját . . . Mint a kiehezett sas-keselyű, mely a magasban szállongva, alól prédát lelve, villámgyorsan csap le, úgy jártam én is . . . A vágy erősebb volt bennem a sokáig lenyűgözött akaratnál . . . Sovár ajkaim öntudatlan csókolták meg fehér nyakát . . . A leánya felugrott, én tudatára ébredve tettemnek, — mint a rajta kapott rabló — a helyzetet átértve és mégis határozatlanul állottam helyemen, nem tudva, mit mondjak, nem tudva, mit tegyek . . . Csak azt láttam, hogy a leánya sirni akar és arcát biborpir öntötte el, mikor fejnylott az ajtó . . .

(Vége következik.)

miatt, jelenti a „P. Corr.“, hogy annak sem a szabadelvű, sem más pártban nyoma sincs. Köz-megelégedettségre a tárcza oly férfi birtokában van, aki már multjánál és szigorúan demokratikus gondolkozásánál fogva sem lehet kizárólag a nagy birtok érdekeinek védője és aki hivatalos működésében csak egy érdeket ismer: az egész mezőgazdaság, a kis- és nagybirtok érdekét. Az ügy érdekét, mely a személyt figyelmen kívül hagyja, és bölesen mérlegeli, mi a jó, igaz, méltányos. Darányi igazi szakminiszter, aki politikai befolyásoktól távol tudja magát tartani és czeltudatos erélyvel, nagy tudással és fáradhatlan buzgalommal iparkodik igazolni azt a nagy bizalmat, melylyel állása elfoglalásakor mindenfelől találkozott. Eddigi működésének feltétlen elismerése, bizalom szándékai és czéljai iránt, ez az a hangulat, mely Darányi felől a a szabadelvű pártban uralkodik, s mely elől egy kormánypárti képviselő sem zárkozhatik el. E véleményhez minden vonatkozás nélkül bizalomteljesen csatlakozik az egész magyar nemzet.

Január 8.

Ez a nap a leggyászosabb emlékeztető Enyed város történetében. Olyan nap, melynek eseménye szinte egyedüli a művelt népek XIX. századbeli életében; olyan nap, melyet sem eléggé megérteni, sem eléggé elfeledni, sem eléggé gyógyítani sohasem lehet. Más népeknek is vannak gyásznapjaik. Az Allia és Aufidus folyók melletti ütközetektől kezdve a szedáni csatavesztés napjának emlékéig, ebben a kétezer esztendőnél is hosszabb időközben, hogy messzebből ne kezdjük, minden népnek kijutott a maga nagy temetője. Kijutott a magyarnak is bőven. De az olyan seb, melyet becsület harezban kapott, melyet vissza is adhatott, mely ellen védhette is magát akár egész nép, akár annak csak egyik része, ha fáj is, ha vérzik is: emberi, történelmi, szokásos dolog harezias időkben. De hogy orozva támadó állatoknak martalékául essék egy egész, a jóhiszeműség álmában pihenő város apraja-nagyja védtelenül; hogy nemcsak magánosok vagyona, hanem a tudomány felhalmozott kincsei erdők vad-jainak olesó prédául szolgáljanak; hogy a rombolás ösztöne, minden egyéb czél nélkül, egy békés város lakossága ellen, ellenkező biztosítás daczára, egész fektelenségében felszabadítsák; hogy aggok és cse-csemők kiömlő vérével, porba dőlt utcasorok hamuival elégték ki az izgatók az őrvöngésig fanatizált hordák embertelen vágyait: az valóban páratlanul álló gyásznap századunk történetében.

Ma 48 esztendeje városunk közeli és távoli környékéről nagy tömeg, mesterségesen vadított ellenségünk gyűlt össze, rabló és gyilkos vágyainak kielégítést keresve. Enyed polgárai, a magyarnak szokásos jóhiszeműségével, biztak az ellenséges tömeg vezérének nemcsak az egyéni becsületszó, hanem a tisztességes ellenfelek közt mindenütt szentnek és kötelezőnek elismert, mondhatnám nemzetközi értékű konvenczió komolyságában és őszinteségében. Azt gondolták, hogy az a tábor bizonyára fegyveres ellenség, a kit a fegyver használata lovagiaságra kötelez; nem pusztán és kizárólagosan rablóbanda. Hittek és nyugodtan hajtottak álomra fejüket. És jött az éjszaka. Oh, ez az éjszaka! Nem voltam itt akkor, mégis elborzaszt a képzelet; a gyász engem nem sujtott, mégis végig gyöttrődöm annak egész szenvedésén.

Gyermekek nyoszörgése, asszonyt védtelensége, öreget fehér haja nem tudott a legremesebb kintásoktól, a legkinosabb halál nemeitől megmenteni. Amit el nem vihettek, letaroltak, felgyújtottak. Aki menekülhetett, a dermesztő hidegben, fagyos hóban, egy szál köntösben futott az erdők és hegyek közé, a fagyás kínjai közé, egyik halálból a másikba. Semmi sem maradt meg Enyednek; csak a nagy, a kimondhatatlan nagy nyomorusága. Füstös romok, vérfoltok, elszórt tetemek, kóbor kutyák, csontok verekedő kanyacsoportok. Istenem! egész sir, egész temető. Zokogó némaság, égbekiáltó csendesség. Ne időzzünk tovább a síralom tanyáján.

Fájt a seb soká és kínosan. De az idő balsamolta, hegesztette, gyógyította. S bár ellenségeink ma is vannak; kiméletlen kezek ma is ütnek egy-egy fájó sebet: az életerő, mely polgársága verében és munkásságában áll, lassan és folytonosan működik a haladásban. 48 év óta a pusztaság helyén egy virágzó, gazdag város él; minél gyászosabb a multja, annál örvedetesebb a jelene, annál biztatóbb a jövődjöje.

Az áldozatok sírját évenként körülveszi a kegyelet; ezt tette most is. A fájdalom könnyű felszikkadtak már régóta; az elsirt fájdalommemcsak könnyebbülést hozott, hanem a vele járó nyugalomnak s az ebben rejlő erőnek engedtek helyet az embertelenségen fellázadt indulatok. Niobé kővé vált, mikor könnyeinek a forrása elapadt. A mi fájdalomunk is kővé lett; de ez a kő nem a panasztalan, érzéketlen kétségbeesésnek, hanem az indulat mulandóságától megtisztult szilárdságnak jelképe. Bubánatos elszántságnak is nevezhetném, mely csak annál inkább ragaszkodik földünknek ezer dicsőség és gyász emlékei folytán kedveshez, kegyeletessé, elhagyhatatlanná vált rőgeihez. Majd a pihenés is, majd az örök álomnak álmodása is nyugodtabb, szebb és kívánatosabb lesz ott, ahol a mieinknek, a mi multunknak emlékei már előre szentnek avatták fel a pihenés fekvőhelyét. Így aztán a haza és szülőföld állhatatos szeretetében olvad fel minden gyászuunk és minden büszkeségünk.

Ugy, ugy kedves polgártársaim! ez legyen előtetek a mai nap jelentősége. Órizzuk szeretettel nemzeti multunk emlékeit, akár gyászos, akár dicsőséges; a fő az, hogy az édes mienk; bennünket összéb kötöz egymáshoz és hazánk földjéhez.

A legutóbbi évfordulón is megemlékezett közönségünk a gyászos nap jelentőségéről; ünnepi nagy közönség jelent meg a sírnál ez alkalomból, emelvén a szomorú ünnep bensőségét.

—r.

Állatbiztosítás.

A socialis kérdés olyan, mint a monda szerinti ama bizonyos kő, melyet hajdan helyéről egy földműves elemelt és amelynek nyomán feltoluló víztömegeből keletkezett a Balaton tava.

Jó-rossz irányban, minden socialista ilyen köveket hengerget.

Lehet, hogy többet találunk tervezni, mint amennyit anyagi erőnk megbír, de jusson eszébe mindenkinek a természet örök és változhatatlan törvénye, mely milliom és milliomszorta több magot, több csirát termel, mint amennyi valósággal életre kelhet.

Ez az örök törvény az eszmék világában is érvényesül, mert igen-igen sok eszmét kell termelnünk, hogy azokból egyet-kettőt megvalósíthassunk.

Üres óráimban én is erre az eszme-gyártásra vállalkozom, a jövő fogja majd megmutatni, hogy az elemelt kő nyomában fel-fakadt nagy tömege a víznek nyugodt, csendes Balatont fog-e képezni, vagy tomboló vizáradást?!

Azt hiszem, hogy Balatont, melyben a jólétnek örvendő halak — a földművesek és földbirtokosok — meglehetősen fognak nem teugenii, mint ma, de megerősödvé, megizmosodva a maguk, családjuk, hazánk és az egész emberiség javára élni és dolgozni.

Azt mondják az ellenzéki emberek és az ellenzéki lapok, hogy a királyi trónbeszéd üres. Én az ellenkezőt állítom és azt mondom, hogy oly sokat ígérő és mondó trónbeszédet talán sohasem hallottunk a magyar király ajkairól.

Minden szó egy-egy megvalósítandó nagy eszmét rejt magában, csak tudni kell azt olvasni.

Példaképen, vaktában, kiveszem a sok közül az abban előforduló következő szót:

„Állatbiztosítás,“ — és megkísérlem azt megmagyarázni, hogy azok is megértsék, akik a trónbeszédben mit sem láttak eddig.

Akár államilag, akár megyeileg, akár községleg, akár szövetségi uton, akár bármely más alkalmas módon fogják azt eszközölni, a mai gazdasági rendet teljesen meg fogja változtatni.

Hiszen nem fog a kétökrös szegény gazda — ha egyik ökre el is pusztul — soha ökör nélkül maradni. Az a pár krajczárja, amibe az állatbiztosítása fog kerülni, busásan meghozza kamatját abban, hogy a többi gazdák aránylag az ő kárát pótolni fogják.

Nem fognak parlagon heverni azok a határszéli havasi legelők, ahová eddig csak elvélve mertek állatokat legelni hajtani, mert az elkárosodás veszélyének voltak kitéve. Hiszen ha egy-egy ökröt a farkas el is fogja, azt — mert a kár már közös — könnyen viselnek el.

Az állatbiztosítást okvetlenül követni fogja a gazdák összes állatainak törzskönyvezése; és ha ez meg van, feltétlenül meg fogja teremteni az ingó jelzalog-forgalmat.

Ez pedig megmérhetetlenül nagy lépés lenne a gazdák helyzetének javítása útján.

A határszélieken a marhacsempészet megakadályozásáért az állatok törzskönyvezése már keresztül van vité.

Ott minden gazda kap egy takarékpénztári betéti könyvhez hasonló kis könyvecskét; abban körül vannak írva és ennek megfelelőleg vezet a törzskönyvvezető egy-két krajczárnyi díjért az állat-törzskönyvet és mindkét könyvbe a marhákra vonatkozó minden változást, gyarapodást és apadást közhitelességgel bevezet.

Magam tapasztaltam a havas alján, hogy bírói végrehajtó a végrehajtást úgy eszközölte, hogy a több mint egy napi járó havasi legelőre kihajtott ökrökre vonatkozólag úgy foganasította a bírói zárt, hogy ennek megtörténtét a törzskönyvbe és könyvecskébe leendő bejegyzése céljából a kinevezett könyvvezetőnél jegyzőkönyvbe adta. És ezzel a bírói végrehajtás be lett fejezve.

Ha gyakorlatilag jól beválnak az ilyen ügyekben, miért ne lehetne az állati törzskönyvek segítségével az ingó kézi jelzalogbaadást foganasítani? A törzskönyvvezető rendes közhiteles bevezetéssel foganaso-

sítaná azt, körülbelül úgy, mint az ingatlanoknál, csak kevesebb formassággal.

Például: nem kellene kérvény; elég lenne, ha a közokiratot a hitelező felmutatja, azt a törzskönyvvezető záradékolná, e záradékot a törzskönyvbe is bevezetné; és amikor a marha-leveleket kiállítja, e záradékot arra is rávezetné.

A vevő a vásárlás tájékozva lenne azonnai, hogy az az állat, melyet megvesz, esetleg többekkel együtt, bizonyos összeg erejéig kézi jelzalog tárgya és a vételár kifizetése előtt előbb a hitelezővel jönne tisztába.

Ma a gazdák személyes hitele szinte két olyan drága, mint a kereskedőé. Azzal védekeznek a hitelezők: ha nincs jelzalogilag biztosítva, minden személyes hitel, mit a gazda igénybe vesz, több rizikóval jár, mint a kereskedőknél. Mert előbb a per, aztán jön a végrehajtás és addig, míg a dolog annyira érik, tudhat a gazda ingó vagyonán, és az ingatlan rendszerint már dologi teherrel van terhelve; gyakran nem szükséges ingatlanokat kell a hitelezőnek megszereznie, ha nem is pénzéhez, de annak egyenértékéhez akar jutni.

A fent röviden kifejtett módon a hitelező előnyösebb helyzetbe fog jutni, el fogja engedni a rizikóért követelt kamat-többletet és ezzel nemcsak a földműveseken, de a csak ingó vagyonnal, gazdasági beruházásokkal és felszerelésekkel bíró bérlet-osztályon is segítve lesz.

A kivitel módjainak megállapítása, az erre vonatkozó törvényjavaslat megszerkesztése és megokolása, egy szóval az előkészítés és gyakorlati keresztülvitel munkája a magyar gazdák dolga.

Saját jól felfogott érdeklükben szerkeszték meg az erre vonatkozó törvényjavaslatokat és terjesszék azokat az országgyűlés elébe, mert ott kérelmük követelésük nem lesz elhangzó szó. Hiszen a király, midőn trónbeszédében erre egyenesen felhívta a gazdákat, már kitézte e dolgot a haladás zászlójára.

Dr. Gidófalvi István.

Levelezés.

Monora, 1896. január 5.

A monorai anyakönyvi kerület ügyfelmáról az új egyházközségi törvények életbeléptetése, vagyis 1895-ik évi október hó 1-je óta az 1896. évi december hó 31-éig tartó időszakra nézve a statisztikai adatokat a következőkben közölhetem:

Bejegyzetett általam összesen:

a) A születési anyakönyvbe	110	eset.
b) A házassági	28	"
c) A halotti	76	"

Összesen: 214 eset.

Átlagosan véve körülbelül $\frac{3}{4}$ része román és $\frac{1}{4}$ része szász nemzetiségű.

Ezzel is csak így nagyjában kívántam beszámolni, mivel részletesebb statisztika a nagy közönséget unatja.

Most már, szíves engedelmével, tegyük egy kis számítást, s remélem, hogy az irányt adó körök figyelmét ezzel ügyünknek megnyerem.

$\frac{3}{4}$ évi tapasztalatom nyomán megbizonyosodtam arról, hogy egy születés vagy haláleset bejegyzése s illetve teljes elintézése 1 és $\frac{1}{2}$ órai munkát, egy házasság 4 órai munkát igényel, tehát az én kerületemben az a) és c) alatti 186 eset = 279 óra,

a b) alatti 28 eset = 112. Összesen: 391 munkaóra.

Ez utóbbit elosztva 2-vel, — mivel az anyakönyvvezetői hivatalos órák naponta d. e. 7-9-ig, vagyis 2 órában állapították meg a közigazgatási bizottság által — a maradék nélkül kiad 195 anyakönyvvezetői hivatalos munkanapot.

És ezért a tiszteletdíj 75 frt, mert itt is $\frac{3}{4}$ évet veszek, lévén az évi tisztelet(-)díj 60 frt; másképpen, röviden egy bejegyzésért 35 kr, már pedig azt két-két példányban vezetjük, s tekintve, hogy a 60,000 sz. B. m. utasítás 44-ik §-a az anyakönyvi kivonatok díját — már elég mérsékeltten — 1 koronában állapította meg részünkre, s tekintve, hogy egy bejegyzés, egy kivonat írásának több mint kétszeres munkájával felér, szerény nézetem szerint egy anyakönyvvezetőnek sem volna szabad kevesebb fizetésének lennie, koronában, mint az összes évi bejegyzéseinek kétszerese. Ez volna a legigazságosabb jutalmazása a becsületes munkának, mert viszont tudok (Szeben vármegyében) anyakönyvvezetőt, hogy nincsen felannyi bejegyzése, mint a hány frt a fizetése.

Az illetékes tényezők ezekről bizonyára már meggyőződést szerzettek maguknak s így teljes bizalommal reméljük, hogy tiszteletdíjünk megfelelő felemelése tárgyában nem fognak késni indokolt javaslatuk illetékes helyre való mielőbbi fejtetésével. Adja az Isten, hogy úgy legyen!!

Agoston Géza,
anyakönyvvezető.

Fővárosi levél.

Budapest, 1897. jan. 9.

Bár tudom, hogy a Szerkesztő ur
A gázsímban most „elmaraszt“,
Tudtára adom fájó szívvel:
„Egy fecske nem hoz még tavaszt.“
S minthogy homéri ideákat
A muzsa vajmi szűken oszt,
Igy fecske volt, amit ígertem,
Hogy irok majd egy szép eposzt.

Mert konstátalom, Szerkesztő ur,
És ne is szóljon ellene,
Hogy megromlott már szörnyű módon
A régi idők szelleme.
A jelen fázó poétája,
Oh, vajmi ritkán tesz nagyot --
S az ok miatt, hogy én is fázom,
Az eposzom is — befagyott.

Hej, szép idők is voltak azok,
Midőn Kothurnus járta itt, —
A századvégi ember most már
Csak tehetetlen sybarit.
Lám, Angot anyó unokái
Kötének fegyver-szünetet;
És így a jelzett kofa-sztrájknak
Csak hire lesz meg, úgy lehet.

Bár gyakori ez mostanában,
Én arról már nem tehetek,
Hogy Klárikáról csiripolnak
A nepszínházi verebek.
Direktor lesz a Klárikából
S bár ez eszme oly isteni,
Más kivitelről álmodoznak
Porzsol, Evva ur és Zseny.

Hogy immáron a fővárosra
A hét sovány év eljőve,
Nagy vajudással megszületett
Ötven milliós kölcsöne.

Hjah, e
És egy
S hogy
Oh, ebl

Egy ug
Hogy s
A bört
Dieséri
A Pan
Ilyképp
Csak a
Hogy m

A Marg
S hogy
Illendő
A Gaz
Am a
Hogy s
A Vác
Lángba

A csás
Egy le
S a hi
Az alk
Hogy a
Derek,
Az egé
Az égi

A laczf
Egy me
Amely
Uj má
Emelle
Arattak
S a Né
Láthat

A hén
Mely fu
Hogy a
Bevonu
A csögr
Ki háza
A szép
Áldás

— Hel
főispánja
lakost vá
tesitette.

— Atl
kir. esend
szárny s
dalmunk
védelmi m
helyezett
főhadnagy

— Min
léstügyi m
állatorvos
sert és v
példány
közönség
való át
tét fejt

— Jan
tulásának
a szokott
előtt a
ünneplé
6 óraker
tartatct
kar gyász
alkalmi d

Hjah, emberek vagyunk mindnyájan
És egyebek nem lehetünk.
S hogy tele vagyunk adóssággal, —
Oh, ebben is megegyezünk.

Egy ügyvéd, aki honatya volt,
Hogy sikkasztónak felesapott:
A börtön hűvös éjjelében
Dicséri most már a napot.
A Panama a napirendről
Ilyképp bizvást le nem szorul,
Csak az ebben a csodálatos,
Hogy mért csinálják — botorul?

A Margit-hidon tűz ütött ki,
S hogy ne maradjon ez blamázs —
Illendőképven követte ezt
A Ganz-gyárban egy robbanás.
Ám a felséges tűzijáték,
Hogy sikerüljön teljesen,
A Váczi-körut kövezete
Lángba borult egy reggelen.

A császárvárosból e közben
Egy lesújtó hír érkezett
S a hirre búsan megesisikordult
Az alkotmányos gépezet.
Hogy a kabinet-irodának
Derek, érdemes főnöke
Az egész ország bánatára
Az égiekhez átszöke.

A laczfalui remetének
Egy mérges lapja megjelent,
Amely lehet, hogy Lukács urnak
Uj márfürságot is jelent.
Emellett még a kasszafurók
Arattak ismét szép sikert —
S a Népszínházban, Vigszínházban
Láthatánk újból premiért.

A hétnek legfőbb eseménye,
Mely furorét már rég csinál:
Hogy a szokáshoz híven ismét
Bevonult herczeg Karneval.
A csörgősipkás despotának,
Ki házasságot közvetít,
A szép leányok érdekében
Áldás kísérje lépteit.

Alvinczi jogász.

Vegyes hírek.

— **Helyettesítés.** Alsó-felér vármegye főispánja dr. Lengyel György nagyenyedi lakost vármegyei III-ik aljegyzőnek helyettesítette. Gratulálunk.

— **Áthelyezés.** Török Kálmán magy. kir. csendőr hadnagyot, a nagyenyedi csendőrszárny szakasparancsnokát, városi társadalmunk igen előnyösen ismert tagját, a honvédelmi miniszterium XVI-ik ügyosztályába helyezték át. Helyét Kálnoki Imre csendőrfőhadnagy fogja elfoglalni Aradról.

— **Miniszteri elismerés.** A földművelésügyi m. kir. miniszter dr. Rätz István állatorvosi akadémiai ny. r. tanárnak „A sertésvész” című munkájából 1000 példánynak az állatorvosok és illetve gazdaközönség között leendő kiosztás céljából való átengedéseért elismerését és köszönetét fejezte ki.

— **Január 8.** Nagy-Enyed város pusztulásának év-fordulóját a város közönsége a szokott kegyelettel ünnepelte meg. Dél-előtt a róm. kath. és ev. ref. templomban ünnepélyes istentiszteletek tartottak, este 6 órakor pedig az eltemetettek sírkertjében tartott meg az ünnepély. A tűzoltó-zenekar gyászindulója és a millénniumi dalárda alkalmi dalának eléneklése után Tu ny o gi

János segédlelkész mondott alkalmi beszédet, meghatóan esetelvén a város elpusztulásának rémséges éjszakáját. A tűzoltó-zenekar indulójával zárult be a gyászünnepély, a nagyszámú közönség pedig a fiatal diákok hazafias énekei között oszlott szét.

† **Pápay István.** A magyar nemzetnek nagy halottja van. Pápay István, Ó Felsége kabinetirodájának főnöke, e hó 6-án d. u. 5 óra 45 perczkor a Schottenhoffban meghalt. Hogy ki volt Pápay, felesleges olvasóközönségünknek magyarázni; ismerte őt mindenki, kinek a haza sorsa, a magyar nemzet érdeke szíven fekszik. Életrajzi adataiból közöljük a következőket: Pápay István, a királyi kabinetirodának osztályfőnöke, szül. Pozsonyban. Családja Heyesből származott, de már II. Lipót alatt Pozsonyban telepedett meg. Tanulmányait szülővárosában végezte, s már 20 éves korában kezdette szolgálatát az ottani váltótörvényszéknél. Az abszolutizmus idejében a helytartótanácshoz került Kassára, majd 26 éves korában Brünnebe mint helytartósági tanácsos, hol főnöke, Goluchovszki gróf helytartó, nemcsak méltányolta képességeit, de minden alkalommal kitüntette Pápayt; 1860-ban megkapta a III. osztályú vaskoronarendet, 1860-ban az akkori magyar királyi helytartótanácsnál mint tanácsos működött, 1861-ben pedig valóságos udvari tanácsos lett az akkor fennállott magyar királyi udvari kancelláriánál. Összekötötése a magyar alkotmányos irányzatú férfakkal s befolyásos állása magában a kancelláriában nagy súlyt kölesönöztek személyének, amit még növelt jellemének minden oldalon elismert megbízhatósága és diszkrétója. A kiegyezés idején is, mint a királynak s a Deák körül csoportosuló államférfiaknak bizalmasa, rendkívüli szolgálatokat tett az alkotmányos ügynek. A kancellária felosztása s a magyar miniszterium alakításakor 1867-ben a király parancsára a kabinet-irodába rendeltetett. Ez állásában neki jutott az a fontos feladat, hogy a királyi látogatások alkalmával a tisztelgő küldöttségeknek adandó királyi válaszokat, valamint a fontosabb királyi kéziratokat és nyilatkozatokat szövegezte. 1872-ben a Szent István-rend titkára és a rend kiskeresztése, 1883-ban a Lipót-rend közepkeresztése s a kabinet-iroda valóságos osztályfőnöke, 1887-ben titkos tanácsos lett; 1896. júliusban az I. osztályú vaskoronarendet kapta.

— **Necrolog.** Nagy-Enyed régi öreg polgárságának egyik igen derek tagja halt el e hó 7-én: Tóth Gáspár tímármester 80 éves korában, nejein kívül nagy családot hagyva maga után. Az elhalt Nagy-Enyed város pusztulásánál mint a városi polgári őrség egyik tagja volt jelen, szemtanuja a város vandál elhamvasztásának. Temetése e hó 9-én szombaton délután volt, melyen a városi polgárság nagy része volt jelen. Nyugodjék békében!

— **Sztárai Mihály élete és irodalmi működése** címmel lapunk mai számával rövidebb irodalomtörténeti essay közlését kezdjük meg Kiss Pál Bethlen-kollégiumi főgimn. helyettes tanár, lapunk munkatársa tollából. Az essay XVI. századbéli u. n. protestáns irodalmunk egyik kiemelkedő reformator-íróját mutatja be a katedrán, az iskolában és a sajtóban végzett érdemes munkálkodásával, ez utóbbi téren költészet-történetileg is érdekes lévén működése, amennyiben ő lépteti fel a magyar drámat irodalmi alakban.

— Tehenészeket képező tanfolyam.

A földművelésügyi miniszter Keglevich István gróf Abauj-Tornamegye rákói gazdaságának majorjában egy évre terjedő tanfolyammal tehenészeket képező iskolát létesített. Az iskola célja: a tehenek ápolását és a tejgazdálkodást értő tehenészeket képezni. A tanfolyamra felvesznek minden erős, ép és egészséges testalkatu és a katonakötelezettségnek elégett tett munkást. A tanfolyam munkásai teljes ingyenes ellátást és lakást kapnak.

— **Bikák jármozása.** Franciaország egyes birtokain négyesbe fogott bikákkal fuvaroznak. A tapasztalás az, hogy ha a bikákat jókor szoktatják az igába, akkor épp oly jámborok lesznek, mint az ökrök; vannak, kik a bikákat fel napokon át könnyebb munkákban jármozzák, a korai elnevezés megátlása céljából is; ez is jó módnak bizonyult.

Meteorologiai jelentés jan. 6-tól jan. 9-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erőssége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
6	7	75.3	-5.2	NW ₁	2	—	
6	2	74.4	-2.4	N ₁	1	—	-2.0 — 6.0
	9	74.4	-4.8	—	10	—	
7	7	74.3	-6.0	W ₁	10	—	
	2	73.3	-5.3	S ₁	10	—	-4.8 — 6.5
9	7	72.8	-6.5	NW ₂	10	—	
	2	70.5	-4.8	S ₁	9	—	
8	2	68.3	-2.4	W ₁	9	—	-2.0 — 6.5
	9	69.2	-5.0	—	0	—	
9	7	70.3	-5.0	NW ₂	7	—	
	2	69.0	-2.6	NE ₂	10	—	
9							

Kilátás: Borus idő havazással.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, ▽ = dara.

Közgazdaság.

„Erdélyi Gazda.” Hazánk erdélyi részének köz- és mezőgazdasági fejlődésére, különösen az utóbbi években, igen nagy befolyást gyakoroltak mezőgazdasági szakközönségeink. Örömmel regisztráljuk e helyen, hogy az Erdélyi Gazdasági Egyesület kiadásában megjelenő Erdélyi Gazda című folyóirat Tokaji László egyt. titkár szerkesztése alatt oly tekintélyes közgazdasági folyóirattá fejlődött, amely minden tekintetben kiállja a versenyt hazánk bármely szakfolyóiratával szemben. Az igen szép külső és gazdag tartalommal megjelent Erdélyi Gazda december havi száma, melynek címlapját jeles rajzolónk Góronak művészi kivitelű, a gazdasági életből merített motívumokkal díszített rajzai díszítik, igen érdekes, főleg praktikus cikkekkel ismerteti meg a gazdaközönséget. A folyóiratban a közlemények elején Szabó József elnök nyitja meg az érdekes cikkek sorozatát.

Tokaji László a gazdasági egyesületek szövetségéről szól. Szakcikkeit irtak dr. Hutya Ferencz, Imre Lajos, Deák Ignác, Jakab László, Monostori László, Szentkirályi Ákos stb.

Ugyanezen füzetben kezd meg az Erdélyi Gazda „Erdély gazdaságtörténelmi szemléjét“ dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár és Veress Endre érdekes közleményei alapján. Kitünő eszme volt ez; legalább évek hosszú során keresztül összegyűjtve eme adatok, hazánk közgazdasági történelmének megírásánál lényeges és főleg megbízható adatok fognak a kor akkori közgazdasági írójának rendelkezésére állani. Még csak annyit említnünk fel, hogy az Erdélyi Gazdának közel száz gazdasági író a munkatársa, ami már magában is elég bizonyíték a lap magas szellemi nivójára nézve. Az Erdélyi Gazda az idei évvel a 29-ik évfolyamába lépett, tehát legrégebb lapja az erdélyi részeknek. Előfizetési ára egy évre 3 frt; az Erdélyi gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Ajánljuk tehát gazdáink becses pártfogásába az Erdélyi Gazdát, amely folyóiratnak véleményünk szerint egy erdélyi gazda asztaláról sem lenne szabad hiányoznia!

— Sz. —

A rézgáliczoldatba áztatott raffiánács. A raffiát némelyek azért szokták rézgáliczoldatba áztatni, hogy az a rothadásnak tovább ellentálljon. A tapasztalat azonban azt mutatta, hogy az ilyenül készült ojtványokon a gálicz átszivárog az ojtványba és megakadályozza a kalluszképződést, aminek következménye az, hogy az ojtvány össze nem forr és elpusztul. Medgyesen rézgáliczos raffiával kötözött 5000 drb ojtvány közül egyetlen egy sem eredt meg, ugyanott egy másik helyen, hol gyengébb gáliczoldatot használtak a raffia impregnálására, csak 10—20% volt a sikerült ojtványok száma, míg az előbbi helytől alig 100 méternyire más tulajdonos telepen, ki a hánscot nem áztatta gáliczoldatba, a megeredési százalék sokkal nagyobb volt.

Hogy a kedvezőtlen eredmény oka a rézgáliczos hánsc, az ojtványok megfeketedett metszlapjain és kambiumán kívül abból is látszik, hogy a fent említett második esetben, amint az eleinte 0,2%-os oldat fogyott s azt tiszta vízzel feltöltögtették, tehát gálicztartalma mindinkább gyérült, a megeredési százalék a higitással arányban fokozatosan javult, s végre midőn a folyadék a gálicznek már csak a nyomát tartalmazta, egész 70%-ig emelkedett.

Piaczi árak.

Nagy-Egyed, 1897. január 7.

	l	véka	
Buza legjobb	1	véka	1—
„ közepszerű	„	„	—90
Kétszeres legjobb	„	„	—80
„ közepszerű	„	„	—75
Rozs legjobb	„	„	—70
„ közepszerű	„	„	—65
Zab legjobb	„	„	—50
„ közepszerű	„	„	—45
Kukorica (tengeri)	1	véka	—75
Burgonya	„	„	—35
Széna legjobb	„	„	2.20
Szalma legjobb	„	egy szekér	6.—
Bikkfa 1 köbm. keresztirányú nélkül, 1 m. hosszú	„	„	3.50
Cserfa 1 „	„	„	3.—
Tölgyfa 1 „	„	„	3.—
Faszén kemény	„	egy hektoliter	1.50
Marhahús	„	1 kilogramm	—36
Sertésbűs	„	„	—44
Szalonna	„	„	64—76
Disznósír	„	„	—75
Vöröshagyma	„	„	—10
Fokhagyma	„	„	—10

Csarnok.

Sztárai Mihály élete és irodalmi működése.

— Irodalomtörténeti esszé. — 1

Írta: Kliss Pál.

Mint egész Európában, úgy hazánkban is a XVI. század a reformáció korszaka. A hitújítás tanai, eszméi csodás futó-tűzként terjedtek el az országban s sajátos protestáns színezettel vonták be az egyes családokat úgy, mint a társadalmat; ezzel jart együtt a hazaszeretet, és legpregnansabb jelleggel irodalmunkban domborodott ki.

Nem lehet czelünk annak vizsgálása, hogy mely külső és belső körülmények juttatták országos diadalra nálunk a reformációt. Kétségtelen, hogy a mohácsi vész, a főpópok elveszése, az ország kettészakadása, a két király versengése, a kath. papok megfogyott száma stb. segítettek elterjedésében; valódi igaz oka azonban műveltségünk és jellemünk érettségében és rátermetségében található. Eszközeire nézve megegyezők a vélemények; e korszak valamennyi ismertetője a szószéket, az iskolát és a sajtót ismeri el diadalra jutása leghathatósabb eszközeül s hirdeti, hogy „az új eszmeáramlat velők és általuk győzött.“ És a hitújítás nemcsak a lenyűgözött erkölcsi életet szabadítja ki békéből; nemcsak megnyitja az utat egy okosabb és szebb eszmévilág felé; hanem mindent átható erejével lendületet adott irodalmunknak is, mert ezen történelmileg legszerencsétlenebb korszakunkban született meg a tulajdonképeni magyar szellemi élet, a magyar nemzeti irodalom. S ha igaz az, hogy a költők és írók a kor politikai, kulturális és társadalmi mozgalmainak, eszméinek, áramlatainak szükségképeni, természetes képviselői műveik által, melyekből, mint igaz-tükörből, megismerhetjük az egykori állapotokat és viszonyokat; úgy mi lehetne más nemzeti irodalmunk történetében az 1526-tól 1606-ig terjedő idő, mint protestáns kor, vallásos színel és izzel, mely előmlik — kevés kivétellel — a költészet minden fajtán, a lyrain, epikain és drámain egyaránt.

Ezen nagy vonásokkal jellemzett protestáns kornak egyik uttörő bajnoka, egyik legtehetségesebb és legbuzgóbb írója Sztárai Mihály volt.

Élete és működése par excellence maga a kor; ha őt ismerjük: előttünk áll hazánk XVI. százada, a reformáció korszaka. Mert Sztárai korának igaz gyermeke vala. Ismerve életét és működését, szinte feledjük erős egyéni sajátságait, kidomborodó jellemét s úgy tetszik, mintha typus-szal állanánk szemben. ki egyes-egyedül is az irodalomtörténetész elé tudja állítani, varázsolni ama viharos korszakunk erős, lüktető szellemi életét. Azt mondók, hogy a reformáció rohamos elterjedésének leghathatósabb eszközei a szószék, az iskola és a sajtó voltak, az új eszme-áramlat velők és általuk győzött. S vajjon ezen elismert hármas eszköz melyik reformátorunk egyesíté egyéniségében visszatükrözöbben Sztárainál? Ki juttatta érvényre szebben, igazabban, hatásosabban, mint Sztárai, a pap, tanító és író egy személyben? — Valójában, három embert csodálhatunk benne, hatalmas tudással, nagy szóközi képességgel, erős írói talentummal s mindezeket felülmúló lankadatlan buzgósággal, egyetlen egy czél felé: a protestánsizmus elterjesztésére.

Lássuk most nagy vonásokban, mit tett a szószéken, az iskolában és végül a sajtóban.

* * *

Sztárai Mihály — minden valószínűség szerint — a zempléni megyei Sztára községben született a XVI. század elején. Gyermekkoráról és tanulói pályájáról kezdetről semmit sem tudunk. Korán egyházi pályára szánta magát s a ferenczrendiek sárospataki iskolájában végezte tanulmányait. Ezután az akkoriban híres páduai egyetemre ment s itt bővítette ismereteit, de hogy meddig: nem tudjuk. Visszatérve, szülőföldjén, Sárospatakon, Pálóczi Antal udvari papja lett. Itt érte s innen indult pártfogójával a mohácsi vészbe, honnan ura elestével megint visszatért Sárospatakra, s előbbi tisztben megmaradt ifj. Perényi Péternek, de új birtokosnak oldala mellett. Megismerkedvén magányában a reformációval, ennek csakhamar szolgálatába állott s első papja lett a sárospataki reformált hitközségnek. Majd urának fogságba jutásával az 1544. év tavaszán Baranyamegyébe ment s itt Laskó falu (akkor város) papjává lett, s innen — sok küzdelemmel és rendíthetetlen kitartással működve — az egész délvidéket reformálta; 120 községet alapított, melyeknek egy ideig püspöke is volt. Majd Tolnán lelkészkedett 1553—1558-ig; innét újból Laskóra ment vissza, gyanihtatolag nem hosszú időre; később Pápan lett prédikátor; 1570-ben Sopron hívta meg papjává, de nem fogadta el; 1574-ben pedig ő maga óhajtott volna oda jutni, de terve ekkor meghiusult.

1574-től kezdve elveszítjük nyomát, halálának évet forrásaink nem adják.

Dicsőséges pályafutása összeesik a XVI. század nagy eseményeivel. Mohácsnál megmenekülve, az ország három különböző vidéken fejtett ki roppant tevékenységet; zaklatott hosszú élete alatt olyan kitartást és akkora eredményt mutatott fel, mint reformátoraink közül csak kevesen. Utjának V betűvel jelezhető alakja, — írja róla találan Szilády Áron — melyen ő Zemplénből a Dráva mellékeire, onnan fel Pápara, Sopronnak tartott: akaratlanul is a költöző madarak vándor-utját juttatja eszünkbe; ezeket az önfentartási ösztön hajtja, őt pedig az apostoli buzgóság vezérelte hosszú pályáján.*

Papi pályája az e korbelt protestáns prédikátorokénak jellemző mintaképe. Dolgozott, küzdött és szenvedett, hogy aztán nyom nélkül vesszen el; egy életet áldozott azon eszméért, melynek önként állott szolgálatába, és jutalmul csak egy félig végzett munka örömet vihette jelien sirjába.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Lavinia, Déva. Noha beküldött rajza még nem üti meg a közölhetőség mértékét, kegyedben van határozottan tehetség, jó író lepd, ha szorgalmasan foglalkozik szépirodalommal, csak ne utánozza az ujabkori francia tárczairókat, maradjon Jókai és Mikszáthnál és meglássa, sikerült dolgokat fog írni.

B., Nagy-Enyed. Sorat ejtjük mindkettőnek.

D. M., Alvincz. Jel-neg április hóig Budapesten tartózkodik. Címe: Üllői-ut, 19. sz. I. emelet.

M. V., Maros-Vásárhely. Német, Nagy-Szeben. K. M., Zalatna. Bányász, Abrudbánya. Fenti izenet Önöknek is szól.

L. P., Nagy-Enyed. Párisban.

M. M., Gyulaféhérvár. 300 frt előfizetési ára egy évre. Isten ments! törzsgyökerez magyar ember, 48-ban honvéd volt.

* Régi Magyar költők Tára. V. k. Jegyzetek 322. l.

Dr. L. órákor.
Olvasók ha Önnök Többek

Dr. MAGY

Círnér és

698—1896.

A

Alulirt 102. §-a budapesti V. 20601. 206. vetkeztében es Weisz 22 23 frt 60 1896. évi felrehajtás utj 6—8 éves eladatnak.

Mely árve számú végző ezeknek esed ban bíróság das közseg eszközlésére órája határik zók oly meg ingóságok a értelmében nek becsárolt Kelt Mar

993 1—1

E

A B

levő, alál

évi ápril

tartamra

ugymint:

1. Vá

helyiség

2. Vá

helyiség

3. Vá

nást 125

4. Bet

házaz t

mellett.

Az ár

d. e. 11

százigazg

letes felté

hetők.

Bánatp

teendő le

Ugyanc

adja az u

táját“,

van és a

hold szánt

100 frt k

991. 1—1.

1325. szám. 1

A

Alulírott kil

102 §-a érte

rudbányai kir.

által ábrudbá

selt szohodóli

ellen 80 frt tők

telés erejéig el

val bíróság

foglalási jegy

széna, 1 szekér

bányánál, 2

Dr. L. K., Tövis. Legyen szerencsénk d. e. 12 órákor.
Olyasokör, Kolozsvárt. Nincs okunk azt feltételezni; ha Önök volna igazságtalanság, azt Kolozsvárt már rég tudnák.
Többeknek Jövő számunkban.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadók: **Cirner és Lingner.**

Cirner és Lingner könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

698—1896. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíró és váltó-törvényszék 20601, 20600, 103941—95, 228—96. sz. végzése következtében dr. Sós Béla ügyvéd által képviselt Müller és Weisz cég javára o.-tordasi D. Nam Dossius ellen 23 frt 60 kr, 153 frt, 380 frt, 90 frt s jár. erejéig 1896. évi február hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 frtra becsült, 10 drb 6—8 éves ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a m.-újvári kir. bíróság 3624—896. számú végzése folytán 451 frt 60 krajczar tőkekövetelés, ezeknek esedékes kamatai és eddig összesen 93 frt 71 kr-ban biróilag már megállapított költségek erejéig O.-Tordasi községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközölésére 1897. évi január 23-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hi atnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1896. évi decz. hó 15. napján.

Dergán János,

kir. bírósági végrehajtó

993 1—1

Bérleti hirdetés.

A Bethlen-főiskola Nagy-Enyeden levő, alább megnevezett épületeit 1897. évi április 24-től kezdődőleg 3 évi időtartamra nyilvános árverésen bérbe adja, ugymint:

1. Vár, 16. szám alatti bolt-helyiséget 85 frt.
2. Vár, 17. szám alatti bolt-helyiséget 85 frt.
3. Vár, 17. szám alatti gabonást 125 frt.
4. Bethlen-utca 19. szám alatti házas telket 30 frt kikiáltási ár mellett.

Az árverés 1897. január 12-én d. e. 11 órákor tartatik meg a jószágigazgatósági irodában, hol a részletes feltételek korábban is megtekinthetők.

Bánatpénzül a kikiáltási összeg 10%-a teendő le készpénzben.

Ugyancsak ez alkalommal haszonbérbe adja az ugynevezett „**Diákok pusz-táját**“, mely a nagyenyedi határban van és áll: 15 hold luczernás, 165 hold szántó és 882 hold legelőből, **évi 100 frt** kikiáltási ár mellett.

991. 1—1.

1325. szám. 1896. évgrh.

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbíró 8856—1896 számú végzése által abrudbányai dr. Pop Lőrincz ügyvéd által képviselt szohodoli Toma Áron javára odaváló Toma Geraszim ellen 30 frt tőke és eddig összesen 96 frt perkötség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával biróilag 1896. évi február hó 29-én lefoglalt és 320 frtra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1-től 7. tételig 4 kalangya széna, 1 szekér, 1 kalangya sarju, 40 ló a Concordiabányánál, 2 tulok, 1 vereses tarka tehén-borju és 30

baglya szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbíró 8856 számú végzése folytán a helyszínen, vagyis alperes lakásán Abrudfalva-Csaruleásán leendő eszközölésére 1897. jan. 21. és következő napjának d. e. 10 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettség tartanak jogot, a menyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetésnek, a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1897. jan. hó 3. napján.

Szabó Lajos,

kir. bírósági végrehajtó.

989 1—1

686—1896. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a miskolci kir. járásbíró 1896. évi 13579 számú végzése következtében dr. Holländer Gusztáv ügyvéd által képviselt Moskovits S. cég javára m.-forrói Bodolla Mihály ellen 110 frt s jár. erejéig 1896. évi június hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 320 frtra becsült 4 drb négy éves ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a m.-újvári kir. bíróság 3396—1896. számú végzése folytán 110 forint tőkekövetelés, ennek 1895. évi október 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 32 frt 44 kr-ban biróilag már megállapított költségek erejéig M.-Forró községben végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközölésére 1897. évi január 19. napjának d. e. 11 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1896. évi december hó 21-ik napján.

Dergán János,

kir. bírósági végrehajtó.

994—97 1—1

Sz. 2257—1896 tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közzhírré teszi, hogy öv. Barabás Norbertné végrehajtónak vizaknai Oprisor Juon Piezu végrehajtást szenvedt elleni 28 frt 50 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a gyulafehérvári kir. törvényszék területén a vizaknai kir. járásbíró területén

tén levő Vizakna község határán fekvő 821 sz. tkvben A + 1—2. rend 1473, 1474, 3319 hr. sz., az 1304 sz. tkvben A + 1 rend 8088, 8089 hr. sz. ingatlanokra az árverést 320 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi február hó 3-ik napjának d. e. 9 órája Vizaknán a tkvi iroda helyiségében leendő megtartása nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Vizaknán, 1896. évi november hó 7-én.

Szentmiklósi József,

kir. aljbíró.

992 1—1.

Milliók hevernek

parlagon, mivel a sorsjegytulajdonosok nem ellenőrzik sorsjegyeiket vagy megbízhatlan sorsolási lapot járatnak.

Fizessünk elő a „Pénzügyi Ujság“-ra.

PÉNZÜGYI UJSÁG

legt leesebb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb pénzügyi, szakképző és sorsolási szakközlöny.

A „Pénzügyi Ujság“

közi az összes magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek, záloglevelek, kamatozó kötvények, elsőbbségi kötvények és részvények hiteles sorsolási listáit.

A „Pénzügyi Ujság“

kimerítő és megbízható információkat szolgáltat az értékpapírpiazz összes viszonyairól.

A „Pénzügyi Ujság“

rendes tudósításokat hoz a gabona- és terménypiacokról.

Előfizetési ára:

Budapesten házhoz hordva vagy vidékre postán küldve egész évre

1 frt 50 kr.

Előfizetők egy év leforgása alatt 30 sorsjegy huzásain ingyen játszanak. Előfizethetni legezelszerűben postautólványnyal vagy a kiadóhivatalban.

Tessék mutatványszámot kérni!

(BUDAPEST, V. ker., Földő-utca 1. szám.)

976 3—3

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint nagybátyám — **Bisztricsány Lajos** ur — saját házában levő

fiók-üzletét

átvettem s azt neven alatt saját számlámra tovább fogom vezetni.

Mídon szives figyelmét **vas-, fűszer- és bőr-üzletemre** felhívom, tudatom, hogy azt ujonan fogom berendezni s főtekrésem leendő, pontos kiszolgálás mellett jó árut jutányos áron elárusítani.

Üzletemben tisztán kezelt örhegyi bor literenként **40** krért, továbbá kitűnő rizling és kövérszőlő-bor kapható.

Magamat a tisztelt vevő közönség pártfogásába ajánlva vagyok

kitűnő tisztelettel

995 1—3

MÁTIS ENDRE.

Olcsó cseh ágytoll!

5 kl. uj, jó, fosztott, pormentes — 4 frt 80 kr.
 5 " jobb minőségű — 6 " "
 5 " hófehér puha fosztott pehely 9, 12, 15 " "
 5 " fél pehely 6, 7, 20, 9 " "
 5 " hófehér puha fosztatlan pehely 12—15 frt.
 Pehely 1,80, 2,40, 3,—, 3 frt 30 kr különként.
 Kötő paplanok 2 frt 30 król feljebb.
 A szállítás bérmentesen, utánvét mellett történik.
 Felcserélés és visszavétel nincs kizárva, ha a postadíj megtérítetik.
 Megrendeléseknél kérem jól megfigyelni a czímet.
Benedikt Sachsel, Klattau, 409. Böhmen.
 942 6—20

Életnagyságu arczkép krétarajzban!

Legszébb szobadísz. Legkedvesebb emlék. Legalkalmasabb ajándék. Karácsony és újévre.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készítek művészi kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.
KOHN DÁVID Budapest, Károly-körtút 17.
 Ügynökök mindenütt kerestetnek.

930 10—10

869—1896. sz. lv.

Árverési hirdetmény.
 Alóírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 13121—896. számú végzése által kolozsvári Ince József ügyvéd hagy. végrehajthatók javára nagyenyedi lakos Horátsik János ellen 1258 frt 20 kr tőke, ennek 1894. évi december hó 25. napjától számítandó 6% kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 882 frt 56 kr-ra becsült hazi butorok, tükrök, szőnyeg, vegyes könyvek, Petőfi-muzeum stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.
 Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósnak 3040—896. sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Nagy-Enyeden a városháza előtt teendő eszközésére 1896. évi január hó 14-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik es ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívhatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladtni fog.
 Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.
 Kelt Nagy-Enyeden, 1896. évi decz. 20.
Gajzágó Simon,
 kir. bír. végrehajtó.
 900.

Köhögés,
 rekedtség és elnyálkásodás ellen legjobbat hatáson szer a **KÉTHY-féle PEMETEFÜ-CZUKORKA**
 mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Képható minden gyöngyszertartóban. Egy doboz ára 30 kr, 5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld **Béthy Béla,** gyógyszerész Békés-Csabán. 910 3—5

ERDŐ
 jutányos áron, részben vagy egészben eladó.
 Értekezhetni: **Krengel Sándor** közséji jegyzőnél. 988. 1—3.

1865. * **Á L T A L U N K** * 1865.

DIETRICH ÉS FIA
 CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
 ezelőtt Dietrich és Gottschlig
 tea, rum, cognac és palacsör nagykereskedők
BUDAPESTEN.
 Központi iroda: **IV. Régi posta-utca 10.**
 Raktárak:
 IV. Váci-utca 18. „Peking városához“ IV. Kigyó-tér I. „A teanövényhez“
 (a korona kávéházzal szemben.) (Gróf Teleky palota.)
 VI. Andrassy-ut 33. „Moszkva városához“
 (Andrassy-út és Nagymező-utca sarkán.)
Átviteli pinczék és raktárak:
 Saját telepünk: X Kőbánya, Füzér-utca 30. sz. (saját ház)
 Palacsör főraktár (Oreher-féle sör) IV. Aranykéz-utca I. sz.

Brazillai rum
 czégünk törvényesen védett kizárólagos különlegessége 1865. óta
VEDJEGYÜNK

Származás: Képek: Szérvessz: Kerek: Szérvessz: Kerek:

1 1/10 liter tartalmu palacsör frt 1.50
 1 " " " " " 1.25
 7/10 " " " " " " .78

Jamaica rumok 1-, 2-, 3-, 4-, 5 számú minőség
 1/10 liter 1/100 liter 1/100 liter tartalommal
 26—65 krig, 42—1.25 krig, 80—2.50-ig 1.60—2.50 frtig.

Közvetlen behozatalu kínai, orosz-karaván és indiai teák, Antilla-, cuba-, udvari- és f-hér Ananász rumok, francia és magyar cognacok és különféle legfinomabb likörök.

Melegen ajánljuk 32 év óta közkezdveltségnek örvendő tea vegyítékeinket, mint Mandarin-, Császár-, Moszkvai-, Király-, Peking- és Udvari vegyítékeinket, szabadon félkilónként 3 frttól 12 frtig, vagy igen csinos csomagok, dobozok és szelenczékbe burkolva.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bizományi raktár Nagy-Enyed részére:
Bisztricsány Lajos urnál.

1865. **ALAPITTATOTT** 1865.

954 5—5

4.
 Előző helyben va vagy
 Egész Fél év Negyed
 Hird
 czen kr. Ken rosok k ménybe Bély
 Nyit
 „K
 Les
 ünne
 hétkö
 a ver
 örömi
 ezek
 vésein
 hirlap
 kát ki
 tartoz
 ban o
 nélkü
 a haz
 barátj
 hatós
 közöns
 radott
 gálni;
 a sziv
 érezve
 suk a
 vendőj
 E
 N
 M
 Bo
 És
 A
 Elh
 Né
 1
 1
 1